

Sygn. akt VIII GC 1102/13 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Białymstoku VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : SSR Ewa Kurowska

Protokolant: Małgorzata Białous

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa H. R.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

I. Oddała powództwo.

II. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 217,00 tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Ewa Kurowska

Sygn. akt. VIII GC 1102/13

UZASADNIENIE

H. R.prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...)w B.wniósł pozew przeciwko (...)Spółce Akcyjnej w W.o zapłatę kwoty 7.307,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 06.07.2013 r. do dnia zapłaty. Domagał się także zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że prowadzi działalność brokerską i w ramach niej pośredniczył przy zawieraniu umów przez ubezpieczonych z pozwanym (...) Spółką Akcyjną w W.na podstawie przesyłanych przez pozwanego ofert ubezpieczeniowych. Podał, że z uwagi na zawarty w art. 24 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym z dnia 22.05.2003 r. zakaz zawierania przez brokera ubezpieczeniowego stałych stosunków umownych z zakładem ubezpieczeń, nie zawierał z pozwanym umów określających współpracę stron. Praktyką stosowaną przez strony było doręczanie powodowi przez pozwanego not prowizyjnych potwierdzających wykonanie czynności brokerskich na rzecz pozwanego, a także wysokość kurtażu, na podstawie których pozwany dokonywał płatności w terminie do 10-tego każdego miesiąca, a powód wystawiał fakturę VAT. Powód podniósł, że w dniu 11.04.2013 r. pozwany doręczył mu notę prowizyjną nr (...)za okres 01.03.-31.03.2013r. z tytułu wykonanych czynności brokerskich w miesiącu marcu 2013 r. oraz potwierdził dokonanie płatności kwoty wynikającej z tej noty. Mimo przekazanej informacji o dokonaniu płatności wynikającej z noty prowizyjnej, powód nie otrzymał należytego wynagrodzenia. Wywodził, że wielokrotne wezwania do zapłaty pozwanego nie odniosły żadnego rezultatu, wobec czego wniesienie pozwu do sądu stało się konieczne (k. 31-34).

W dniu 29.08.2013 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił powyższe żądanie powoda w całości (sygn. akt VIII GNC 2976/13).

W ustawowym terminie pozwany (...)Spółka Akcyjna w W. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o oddalenie powództwa na koszt powoda. W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zgłosił zarzut potrącenia z wierzytelnością dochodzoną pozwem własnej wierzytelności w kwocie 39.370,17 zł. W uzasadnieniu sprzeciwu podniósł, że brak zapłaty kwoty dochodzonej pozwem wynika z faktu potrącenia tej wierzytelności z jego wierzytelnością wynikającą z obowiązku brokera zwrotu prowizji brokerskiej związanej ze zwrotem składki z umowy ubezpieczenia z (...) S.A. z polisy (...). Według niego stosowne oświadczenie o potrąceniu zostało wysłane powodowi w dniu 19.07.2013 r. Potrącenie spowodowało wzajemne umorzenie wierzytelności stron. Uzasadniając kwestię potrącenia pozwany podniósł, że powód uczestniczył w zawarciu umowy ubezpieczenia pomiędzy (...) / E. (...) a (...) S.A. i dzięki tym czynnościom doprowadził do zawarcia umowy ubezpieczenia mienia. Wysokość prowizji brokerskiej należnej powodowi ustalono ostatecznie na 21% zainkasowanej składki na ubezpieczenie. W dniu 31.07.2012 r. wystawiona została nota pokrycia ubezpieczeniowego. Pozwany wskazał, że prowizja za zawarcie umowy z (...) S.A. została powodowi wypłacona przelewem w dniu 10.09.2012 r. w ogólnej kwocie 236.868,45 zł. Na tę kwotę składały się: prowizja w wysokości 187.679,05 zł, wyszczególniona w nocie prowizyjnej nr (...) wynikająca z udziału (...) (75%) oraz prowizja na udziale koasekuratora niewiodącego (...) w udziale 25% w wysokości 49.189,40 zł. Jak podał pozwany, w dniu 14.01.2013 r. doszło do przedwczesnego rozwiązania umowy z (...) S.A. W związku z wypowiedzeniem przez (...) S.A. dotychczasowych umów ubezpieczeniowych, nastąpił zwrot składki z polisy nr (...) za niewykorzystany okres ubezpieczenia, a zwrócona składka wyniosła 187.477 zł. Pozwany wyjaśnił, że wywodzi swoją wierzytelność z obowiązku zwrotu przez powoda prowizji brokerskiej za niewykorzystany 6-miesięczny okres ubezpieczenia z ww. polisy (k. 42-47).

Sąd ustalił, co następuje:

Bezspornym było w sprawie, że przedmiotem prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej pod nazwą (...) w B. były czynności brokerskie.

Nie budziło także wątpliwości, że powód w ramach swojej działalności gospodarczej współpracował z pozwanym Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Spółką Akcyjną w W. w ten sposób, że pośredniczył przy zawieraniu umów ubezpieczenia przez pozwanego z jego klientami w zamian za co otrzymywał prowizję brokerską tzw. kurtaż.

Zgodność stron była także co do tego, że z uwagi na określony w art. 24 ust. 1 pkt. 2 ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym z dnia 22.05.2003r. (Dz.U. 2009, Nr 42, poz.341 z późn. zm.) zakaz zawierania przez brokera ubezpieczeniowego stałych stosunków umownych z zakładem ubezpieczeń, powód nie zawierał z pozwanym żadnych umów w zakresie określającym współpracę.

Strony jednolicie podawały, że praktyką ukształtowaną w ramach ich współpracy było wystawianie przez pozwanego not prowizyjnych, obejmujących prowizję brokerską za wykonane w danym miesiącu czynności brokerskie, stanowiących podstawę do wystawienia przez powoda faktury VAT i wypłaty kurtażu.

Pozwany przyznał także, że w dniu 11.04.2013 r. doręczył powodowi notę prowizyjną nr (...) z tytułu wykonanych czynności brokerskich za okres 01.03.-31.03.2013 r. ze wskazaniem do wystawienia faktury. (...) Spółka Akcyjna w W. potwierdził też, że nie dokonał na rzecz powoda płatności wynikającej z ww. noty prowizyjnej. Uzasadniając niniejsze podniósł, że zobowiązanie z tej noty prowizyjnej całkowicie wygasło, ponieważ należność z niej wynikająca została potrącona z wierzytelnością ujętą w nocie, a wynikającą z obowiązku brokera zwrotu prowizji brokerskiej związanego z powstałą koniecznością zwrotu składki ubezpieczeniowej z umowy ubezpieczenia z (...) S.A. w S.nr (...). Pozwany wyjaśnił przy tym, że w związku z zawartą umową nr (...), z której wywodzone jest roszczenie do brokera o zwrot prowizji, prowizja była wypłacona w wysokości 78.740, 55 zł. Na tę kwotę składały się kwota 59.055, 41 zł

stanowiąca udział (...) - 75% i kwota 19.685,14 zł stanowiąca udział (...) - 25%. Kwota 39.370,17 zł stanowiąca zwrot prowizji, obejmuje udział (...) w kwocie 29.527,63 zł i udział (...) w kwocie 9.842, 54 zł.

W związku z powyższym zadaniem Sądu było ustalenie czy ww. roszczenie pozwanego o zwrot prowizji brokerskiej jest zasadne i czy pozwany dokonał skutecznego potrącenia wierzytelności przysługującej powodowi z wierzytelnością przysługującą pozwanemu z tytułu zwrotu ww. prowizji.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań w tej mierze podkreślić należy, że powód nie kwestionował wysokości prowizji brokerskiej, której zwrotu od niego domagał się pozwany. Kwestionował jedynie zasadność tego zwrotu.

Przechodząc do oceny stanowisk obu stron procesu w tej mierze podkreślić należy, że strony zgodnie podawały, że H. R. uczestniczył w zawarciu umowy ubezpieczenia pomiędzy (...) / E (...) a (...) S.A. i dzięki tym czynnościom doprowadził do zawarcia umowy ubezpieczenia mienia. Pozwany odpowiadając na zapytanie ofertowe brokera nr (...) przedstawił w piśmie z dnia 11.07.2012 r. nr (...) skorygowaną ofertę współpracy w zakresie wznowienia ubezpieczeń mienia należącego do (...) S.A. (k. 57-70). Nie budziło wątpliwości, że w dniu 13.07.2012 r. pozwany potwierdził odpowiedzialność w zakresie ubezpieczenia mienia (...) S.A. zgodnie z ofertą nr (...) (k. 71). Umowa ubezpieczenia mienia miała obowiązywać od 15.07.2012 r. do 14.07.2013 r. Zakres ubezpieczenia obejmował 8 ryzyk (k. 57v). Bezsprzeczne było, że wysokość prowizji brokerskiej należnej powodowi ustalono ostatecznie na 21% zainkasowanej składki za ubezpieczenie (k. 74). W dniu 31.07.2012 r., na wniosek powoda z dnia 13.07.2012 r. (k. 73), wystawiona została nota pokrycia ubezpieczeniowego (k. 72-72v). Prowizja za zawarcie umowy z (...) S.A. została powodowi wypłacona przelewem w dniu 10.09.2012 r. w ogólnej kwocie 236.868,45 zł (k. 75). Na tę kwotę składały się: prowizja w wysokości 187.679,05 zł, wyszczególniona w nocie prowizyjnej nr (...) wynikająca z udziału (...) (75%) oraz prowizja na udziale koasekuratora niewiodącego (...) (25%) w wysokości 49.189,40 zł. Przyznanym przez obie strony było, że (...) S.A. dokonał zapłaty w dniu 14.08.2012 r. jednocześnie dwóch rat za polisę utraty zysku ((...)) tj. za cały rok i powód nie oponował takiej sytuacji (k. 145). Niewątpliwym także było, że w dniu 17.12.2012 r. (...) S.A. złożył wypowiedzenie umowy ubezpieczenia pozwanemu (k. 76). Ostatecznie w dniu 14.01.2013 r. doszło do rozwiązania umowy z (...) S.A. za porozumieniem stron. Ponad wszelką wątpliwość został też udowodniony fakt, że w związku z rozwiązaniem przez (...) S.A. dotychczasowych umów ubezpieczeń, pozwany zwrócił kontrahentowi drugą ratę nienależnej składki z polisy utraty zysku ((...)) za niewykorzystany 6 - miesięczny okres ubezpieczenia, a zwrócona składka wyniosła 187.477 zł (k. 78).

Podkreślić należy, że powyższe okoliczności były pomiędzy stronami bezsporne, a nadto znajdowały całkowite potwierdzenia w zeznaniach świadków przesłuchanych w sprawie (k. 182-191) oraz w powołanych wyżej dokumentach dołączonych do akt sprawy.

Mając na uwadze powyższe fakty oraz zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazać należy, że istotnie powód jest zobowiązany do zwrotu prowizji brokerskiej uzyskanej w związku z pośrednictwem w zawarciu umowy ubezpieczenia od utraty zysku ((...)) z (...) S.A.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1154 z późn. zm.) broker ubezpieczeniowy nie może wykonywać działalności agencyjnej ani wykonywać czynności agencyjnych, pozostawać w żadnym stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń, być członkiem organów nadzorczych lub zarządzających zakładu ubezpieczeń, a także posiadać akcje zakładu ubezpieczeń, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym. Z ust. 2 powyższego przepisu wynika, iż ograniczenie w postaci niemożności pozostawania w jakimkolwiek stałym stosunku umownym z zakładem ubezpieczeń nie dotyczy m.in. umowy zawartej przez brokera ubezpieczeniowego z zakładem ubezpieczeń, dotyczących sposobu wzajemnego rozliczania się z tytułu wykonywania czynności brokerskich.

W niniejszej sprawie, co wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia między powodem a pozwanym nie była zawarta żadna umowa w zakresie wzajemnej współpracy. Każdorazowo jednak w ofertach składanych przez (...) S.A.

powodowi, jak i innym brokerom zakład ubezpieczeń zawierał klauzulę wskazującą na wysokość kurtażu i sposób jego rozliczenia, włącznie z obowiązkiem zwrotu wypłaconej prowizji, bądź też możliwością jej skompensowania z innymi należnościami przysługującymi brokerowi od zakładu ubezpieczeń w sytuacji zwrotu składki ubezpieczonemu.

Identyczna sytuacja zaistniała w związku z pośrednictwem powoda w zawarciu umowy między pozwanym a (...) S.A.W ofercie z dnia 11.07.2012 r., w jej pkt. 13 w części „Pozostałe postanowienia oferty”, pozwany ubezpieczyciel zawarł klauzulę, zgodnie z którą powodowy broker został zobowiązany do zwrotu części prowizji w przypadku zwrotu składki ubezpieczeniowej przez pozwanego za niewykorzystany okres ubezpieczenia (k.70). Ponieważ po wzajemnych ustaleniach co do ostatecznej treści oferty ubezpieczenia powód przyjął tę ofertę i doprowadził do zawarcia umowy ubezpieczenia przez pozwanego zakład ubezpieczeń z (...) S.A.uznać należało, że zaakceptował także zawartą w tej ofercie klauzulę zawierającą obowiązek zwrotu prowizji brokerskiej, jak też sposób jej naliczania. Zgodzić się należy z pozwanym, że powód w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia przez pozwanego z klientem (...) S.A.w sposób dorozumiany zawarł z pozwanym porozumienie w kwestii rozliczeń finansowych za czynności brokerskie związane z tą umową. Podkreślić należy, iż w tej samej części oferty w pkt. 11 ustalono także wysokość kurtażu dla powoda, a więc w przedmiotowej ofercie całkowicie uregulowano kwestię wynagrodzenia za czynności brokerskie. Jak wyżej wskazano ustawa o pośrednictwie ubezpieczeniowym z dnia 22.05.2003 r. nie reguluje kwestii rozliczeń finansowych pomiędzy brokerem ubezpieczeniowym a zakładem ubezpieczeń. Strony miały zatem prawo uregulować tę kwestię samodzielnie, zgodnie z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.p.c. Podkreślić trzeba, że powyższego przekonania Sądu, że powód zaakceptował klauzulę o obowiązku zwrotu prowizji w przypadku zwrotu składki ubezpieczeniowej przez pozwanego za niewykorzystany okres ubezpieczenia nie zmienia podnoszona przez powoda okoliczność, że przed doprowadzeniem do zawarcia przez pozwanego umowy ubezpieczenia z (...) S.A.kwestionował on przedmiotową klauzulę (k. 192). Wprawdzie, dołączona do akt sprawy korespondencja mailowa z dnia 11.07.2013 r. wskazuje, że na etapie ustalania ostatecznej wersji oferty ubezpieczenia mienia (...) S.A.w pozwanym zakładzie ubezpieczeń powód podnosił, że nie akceptuje klauzuli zobowiązującej go do zwrotu prowizji w przypadku zwrotu składki ubezpieczeniowej przez pozwanego za niewykorzystany okres ubezpieczenia (k. 177). Jednakże, z treści tego dokumentu wynika także, że pozwany ubezpieczyciel udzielił mu odpowiedzi, że klauzula ta jest obowiązującym u niego standardem, a nadto jest powszechnie stosowana przez inne zakłady ubezpieczeń w Polsce. Odpowiedź ta jednoznacznie wskazuje, że pozwany nie wyraził zgody na rezygnację z tego postanowienia w zakresie wzajemnych rozliczeń finansowych z powodem. Okoliczność ta została także potwierdzona zeznaniami świadka J. P., z których wynika, iż świadek jednoznacznie wskazał, iż w wypadku przyjęcia oferty przez powoda, akceptuje on również zapisy dotyczące kurtażu (k.188). Sam powód przyznał, że nie otrzymał żadnej informacji od (...) Spółki Akcyjnej w W., że kwestionowany przez niego zapis o zwrocie prowizji brokerskiej nie obowiązuje w ich stosunkach (k. 192). Biorąc pod uwagę fakt, że powód znając stanowisko pozwanego ww. mierze nie odstąpił od czynności pośredniczenia w zawarciu umowy przez pozwanego z (...) S.A.i doprowadził do jej zawarcia oraz złożył w dniu 13.07.2012 r. wniosek o wystawienie noty prowizyjnej stanowiącej wynagrodzenie za jego pracę zgodnie z postanowieniami oferty uznać należało, że w sposób dorozumiany zaakceptował w pełni warunki rozliczeń finansowych za czynności brokerskie związane z podpisaniem ww. umowy ubezpieczenia.

Mając na uwadze brak szczegółowych uregulowań ustawowych umowy brokerskiej, przy jej ocenie należało mieć przede wszystkim na uwadze treść art. 354 k.c. Wynika z niego, iż zarówno dłużnik jak i wierzyciel winni wykonać swe zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno – gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy świadczy, że przynajmniej od lutego 2010 r. powszechna była praktyka zobowiązywania brokerów ubezpieczeniowych do zwrotu prowizji brokerskiej w sytuacji rezygnacji przez klienta z umowy ubezpieczenia przed upływem terminu jej obowiązywania. Wynika to jednoznacznie z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków: E. Z., M. U., J. P. będących pracownikami pozwanego (k. 183, 185-186, 188), a także z dołączonych przez pozwanego dokumentów, które wskazują, iż sam powód zarówno przed doprowadzeniem do zawarcia umowy między (...) a (...) S.A., jak i po tej dacie nie podważał wystawianych przez pozwanego not

prowizyjnych, gdzie były także odliczane prowizje w związku ze zwróconymi składkami przez pozwanego (k. 87-108). Nadto w świetle zeznań E. Z. i M. U., w nocie prowizyjnej stanowiącej dokument rozliczający prowizję brokerską za cały miesiąc umieszczano zarówno wartości dodatnie jak i ujemne. Wartości dodatnie stanowiły naliczenie kurtażu, zaś wartości ujemne wskazywały na odliczenie prowizji, co miało miejsce, jeśli została rozwiązana umowa ubezpieczenia, w której pośredniczył broker i w związku z tym dochodziło do zwrotu składki (k. 183, 185). Ponadto przykładem noty prowizyjnej poświadczającej istnienie u pozwanego praktyki uwzględniania w niej pozycji na minus wynikającej z bieżącego potrącania prowizji jest nota prowizyjna załączona do pozwu, z której powód wywodzi roszczenie dochodzone pozwem (k.17v). Okoliczności, że powyżej opisany zwyczaj zobowiązania brokerów ubezpieczeniowych do zwrotu prowizji brokerskiej w sytuacji rezygnacji przez klienta z umowy ubezpieczenia przed upływem terminu jej obowiązywania funkcjonował u pozwanego od 2010 r., czego nie kwestionował powód (k. 191-192). Natomiast zeznania świadka M. M., zatrudnionego u pozwanego w charakterze specjalisty do spraw sprzedaży wskazują, że powód akceptował tę praktykę i była ona stosowana przez kilka lat współpracy z pozwanym (k. 190). Analiza zeznań powoda wskazuje, że istotnie tak było (k.186).

W oparciu o przedstawione przez powoda dowody w postaci korespondencji mailowej z dnia 11.07.2012 r. oraz pisma z dnia 16.07.2012r. (k.178) wnioskować należy, że powód po raz pierwszy zakwestionował klauzulę o zwrocie prowizji brokerskiej w 2012 r. przy pośredniczeniu w zawarciu umowy ubezpieczenia przez pozwanego z (...) S.A. Powyższe oznacza to, że powód doskonale znał i rozumiał sens klauzuli o zwrocie prowizji brokerskiej i przez kilka lat akceptował jej obowiązywanie w stosunkach umownych nawiązywanych z pozwanym. Nadto na uwzględnienie nie zasługuje twierdzenie H. R., że honorowanie zasad zwrotu prowizji brokerskiej było uzasadnione jedynie w sytuacji zbycia mienia przez ubezpieczonego w trakcie trwania umowy ubezpieczenia (k. 192). Przede wszystkim podkreślić należy, że w postanowieniu o zobowiązaniu do zwrotu prowizji brokerskiej zawartym w ofercie umowy ubezpieczenia pozwanego z (...) S.A. wskazano, że obowiązek ten powstaje w przypadku zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia z umowy ubezpieczenia. Nie wskazano natomiast, że ogranicza się to do sytuacji obowiązku zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia wskutek zmiany właściciela mienia ubezpieczonego. Niniejsze oznacza, że obowiązek zwrotu kurtażu mógł powstać w każdej sytuacji konieczności zwrotu składki ubezpieczonemu, w tym w razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed umówionym czasem wskutek wypowiedzenia tej umowy. Jak wyżej wskazano, tym postanowieniem był związany powód w okolicznościach niniejszej sprawy. Dowodem wskazującym, że przy pośredniczeniu przez powoda przy zawieraniu także innych umów ubezpieczenia przez pozwanego z jego klientami niż umowa z (...) S.A., zobowiązanie do zwrotu prowizji brokerskiej dotyczyło wszystkich sytuacji skutkujących obowiązkiem zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia, a w szczególności rozwiązania umowy ubezpieczenia przed umówionym czasem wskutek odstąpienia od umowy albo jej wypowiedzenia jest korespondencja mailowa z dnia 03.06.2013 r. dotycząca umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC podmiotów prowadzących księgi rachunkowe (k. 122-135).

Stąd też zasadnym było przyjęcie, iż niezależnie od każdorazowego umieszczenia przez pozwanego w swojej ofercie, w tym ofercie dotyczącej zawarcia umowy z (...) S.A. klauzuli dotyczącej rozliczania prowizji brokerskiej to w stosunkach między zakładem ubezpieczeń a brokerami wykształcił się zwyczaj, zgodnie z którym broker był zobowiązany w sytuacji konieczności zwrotu uiszczonej przez ubezpieczonego składki, np. w sytuacji rozwiązania umowy ubezpieczenia do zwrotu wypłaconej prowizji, bądź jej części jako świadczenia nienależnego.

W ocenie Sądu na uwzględnienie nie zasługuje także zarzut powoda, że rozwiązanie umowy ubezpieczenia przez pozwanego z (...) S.A. było pozorne (k. 197-198). Wprawdzie, przyznany przez pozwanego zakład ubezpieczeń było, że w dniu 15.01.2013 r. tj. następnego dnia po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia z (...) S.A., pozwany zawarł nowe umowy ubezpieczenia z tym kontrahentem, w tym umowę utraty zysku bez pośrednictwa powoda, jednakże powód nie przedstawił żadnych dowodów wskazujących, że rozwiązanie umowy ubezpieczenia z (...) S.A. w dniu 14.01.2013r. było czynnością pozorną, mającą na celu jedynie wyeliminowanie pośrednika w osobie brokera. Poza tym należy wskazać, że zgodnie z zeznaniami M. U. przed dniem 29.08.2012 r. (...) S.A. wypowiedział powodowi pełnomocnictwo do pośredniczenia w zawieraniu umów ubezpieczenia (k.187). Powód nie kwestionował tego, wobec czego fakt ten uznać należy za bezsporny. W tych okolicznościach stwierdzić trzeba, że już w sierpniu 2012 r. (...)

S.A. zdecydował o zakończeniu współpracy z powodem i sytuacja ta nie ma oczywiście wpływu na obowiązek wypłaty należnego brokerowi kurtażu, ale przemawia za przyjęciem, iż decyzja o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia przez (...) S.A. była niezależna od konsekwencji jakie powodowało to dla powoda i zakładu ubezpieczeń. Za zasadnością powyższych wniosków przemawiają także depozycje świadka J. P., która podała, że wypowiedzenie umowy przez (...) S.A. nastąpiło z uwagi na konieczność doprecyzowania umowy do potrzeb klienta (k.188). Dlatego też brak jest jakichkolwiek dowodów, które mogłyby skutkować nieważnością oświadczenia woli (...) S.A. o wypowiedzeniu, o którym mowa w art. 83 k.c.

W dalszej kolejności wskazać należy, że doszło do skutecznego potrącenia wzajemnych wierzytelności. Zebrany w sprawie materiał dowodowy każe sądzić, że powód przed wniesieniem pozwu otrzymał oświadczenie o potrąceniu. Pozwany przedłożył do akt sprawy kopię oświadczenia o potrąceniu swojej wierzytelności z wierzytelnością H. R. dochodzoną pozwem oraz potwierdzenie odbioru tego oświadczenia przez osobę obecną w siedzibie przedsiębiorstwa powoda w dniu 22.07.2013r. (k. 86). Powód nie kwestionował faktu doręczenia mu oświadczenia o potrąceniu, ani też wysokości kurtażu, które w ocenie pozwanego winno podlegać zwrotowi. Nadto podkreślić należy, że pozwany zgłosił zarzut potrącenia w sprzeczności od nakazu zapłaty (k.43).

Zgodnie z art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Konkludując powyższe, zebrany w sprawie materiał dowodowy świadczy, że zobowiązanie z noty prowizyjnej nr (...) całkowicie wygasło, ponieważ pozwany zgodnie z ciążącym na nim obowiązkiem z art. 6 k.c. wykazał fakt istnienia wierzytelności, jej wysokości, a także złożył powodowi oświadczenie woli w zakresie skompensowania wzajemnych należności, co spowodował, iż skutecznie potrącił z wierzytelnością ujętą w niniejszej notce swoją wierzytelność wynikającą z obowiązku brokera zwrotu części prowizji brokerskiej związanej z koniecznością zwrotu składki ubezpieczeniowej z umowy ubezpieczenia z (...) S.A. z polisy (...). Tym samym powództwo H. R. nie zasługiwało na uwzględnienie.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 k.p.c), obciążając powoda obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego poniesionych przez niego kosztów procesu. W skład kosztów procesu poniesionych przez pozwanego wchodziły: koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.200 zł, na które składało się wynagrodzenie radcy prawnego określone zgodnie z § 6 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490), do których doliczyć należało kwotę 17 zł (k. 56) z tytułu poniesionej przez pozwanego opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego stosownie do treści części IV załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. nr 225, poz.1635 ze zm.).